

højskolen. Jeg ser noget anderledes paa den paagældende Bestemmelse end en æret Taler, der svarede det ærede Medlem. Sagen er, at de skulle ud og lære Landvæsenet; det er den eneste Fordring, der kan stilles. Her er ikke Tale om en teoretisk, men om en praktisk Prøve og skal man gøre noget for Landbruget, saa skal man sørge for, at de, der ville bestæfste sig dermed, have lært at pløje, harve og saa, men ikke lade dem aflægge en teoretisk Prøve. Altsaa dette med Landbohøjskolen tror jeg ikke, man behøver at tage sig synderlig nær.

Der er et Kapitel i Lovforslaget, der har til Overskrift: "Lov, Korporationer og Foreninger." Et Par ærede Medlemmer have dvælet ved Bestemmelserne i dette Kapitel, og selvfølgelig er det ret forvarligt. Allerede det, at disse Bestemmelser ere fremkomne, forekommer mig at pege i en bestemt Retning, i den Retning nemlig, at det havde været rigtigere, at man havde beholdt Rammen af 1857. Thi i den ældre Lov var det saaledes, at man, som et æret Medlem har sagt i Dag, kunde saa alle dem, som ere i samme Sag, ind under et vist Fællesskab, i alt Fald under en vis Ramme. Nu skal man til at bygge sig op fra neden af, og det er ganske klart, at Organisationen er nu kommen ret langt frem, men det kan ikke nægtes, at paa Arbejdsomraadet er Organisationen, det, der kalder sig Fagforeninger, tillige mere eller mindre politiske Foreninger. Det er det svage ved Sagen. Det stærke ved Organisationen kommer først frem, naar alle inden for Faget, uanset hvilke politiske Meninger de for øvrigt have, kunne komme ind i Foreningen og virke sammen alene for Foreningens Øjemed uden at være bundne til en bestemt Anstuelse eller en bestemt Virkemaade, og de Bestemmelser, her foreslaas for Mesterprøverne, gaa i den Retning, at de kun skulde give Adgang dertil. Jeg kan meget godt forstaa, at der kan være Bestemmelser blandt de her foreslaaede, der kunne falde for Brystet, blandt andet de meget omtalte Mesterforeninger. Jeg ser noget anderledes derpaa end det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgfreds (B. Holm). Der kan være noget behynderligt i, at en Mand efter at være bleven Mester ikke kan vedblive at være det, naar han ikke mere er i Foreningen, men ellers tror jeg ikke, der kan siges noget mod Bestemmelsen; der kan kun siges noget imod, at man vil tage noget fra de paagældende. Men at den Dispensationsret, der gælder med Hensyn til Fagprøverne, kan sættes i Forbindelse med denne Paragraf, forstaaer jeg ikke ret. Derimod fandtes der en anden Paragraf i Kommis-

sionsforslaget, men som ikke er optagen i Regeringsforslaget, en Paragraf, som det ærede Medlem sikkert med nogen Føje angreb. Den gik ud paa, at naar en saadan Forening var dannet, skulde der gives Bidrag dertil ogsaa af dem, der ikke havde sluttet sig dertil. Det kunde med nogen Føje siges at være en behynderlig Bestemmelse, thi vil man ikke Frivillighed, saa maa man have Tvang og oprette Lov, men vil man have Frivillighed, saa maa man indrømme, at Frivilligheden skal gælde, og at de paagældende ikke skulle tvinges ind i en Forening. Det ærede Medlem vil se, at Ministeren har udeladt denne Bestemmelse. Der er blevet kaldt paa den fra forskellige Sider, og det har forbauset mig i høj Grad, thi det kan med Føje siges, at en saadan Bestemmelse vilde man ikke synes om i andre Korporationer. Havde jeg optaget en saadan Bestemmelse i Lovforslaget, er jeg overbevist om, at den straks vilde være bleven udstemt af begge Ting. Rigsdagen vilde sikkert ikke gaa med til at sige, at der skal dannes frivillige Foreninger, men at de efterat de en Gang ere dannede, skal være Tvang. Det gaar ikke an, og man opnaar intet derved. Jeg tror ikke, at man styrker Korporationsaanden derved. Derimod mener jeg, at man kan udruste Mesterforeningerne med en vis Myndighed, delagtiggøre dem i visse Goder. Dertil kan der være Føje, det vil gøre Nytte, og jeg kan ikke se, at man derved vil gøre noget, som kunde siges at være mindre forvarligt. — Jeg tror, at det foreliggende Lovforslag er en Udvikling paa samme Grundlag som den nuværende Lovgivning af 1857, at den paa visse Punkter strammer Bændene, paa visse Punkter ændrer det nuværende, søger at give mildnende Bestemmelser. Det vedkender jeg mig, og det har Kommissionen vedkendt sig, at det var netop Opgaven; men jeg tror paa ingen Maade, det kan siges at være et Tilbagestrid i det hele og store. Jeg tror, at hvis man kan gennemføre det Lovforslag, som her foreligger, vil man have gjort Næringslivet en Tjeneste, og det forekommer mig, at man nærmest skulde paastøtte, at naar det var erkendt fra først af, at der nu skulde varetages en Interesse, nemlig Næringsinteressen i Byerne, er det stet paa en moderat Maade. Her er ikke Tale om Lettelser i en eller anden Retning, men der er kun Tale om nogle regulerende Bestemmelser, der kunde komme Næringslivet til gode. Det følger af sig selv, at vi kunne forhandle om det Grundlag, her foreligger, men Grundlaget er fuldt forvarligt, og kan det gennemføres i det væsentlige, vil det være til